

Przestrzeń publiczna a przemiany miasta

Małgorzata Dymnicka

Przestrzeń publiczna a przemiany miasta

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2013

Recenzje:

prof. dr hab. *Bohdan Jałowiecki*

prof. dr hab. inż. arch. *Andrzej Baranowski*

Redaktor prowadząca:

Anna Raciborska

Redakcja:

Magdalena Pluta

Korekta: *Joanna Barska*

Projekt okładki:

Katarzyna Juras

Zdjęcie na okładce © Maremagnum/Getty Images/Flash Press Media

Copyright © 2013 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

Publikacja dofinansowana przez Rektora

Politechniki Gdańskiej oraz Dziekana Wydziału Architektury PG

ISBN 978-83-7383-629-7

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa

tel./fax 22 828 93 91, 22 826 59 21, 22 828 95 63

dział handlowy: jak wyżej w. 105, 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)

Druk i oprawa: Drukarnia Read Me w Łodzi

SPIS TREŚCI

1. Miasto i przestrzeń publiczna	9
Wprowadzenie do problematyki	9
Układ pracy	12
2. Miasto i przestrzeń publiczna w wybranych orientacjach teoretycznych	17
Orientacja ekologiczna	17
Orientacja humanistyczna	20
Ku nowej socjologii miasta	22
Koncepcja zrównoważonego rozwoju	31
3. Antyczny model miasta i przestrzeni publicznej	37
Paradygmat ateński: <i>polis</i> i <i>demos</i>	37
Agora: przestrzeń, słowo i obraz	39
Publiczne – prywatne	44
Na forum	47
4. Przestrzeń prywatna i przestrzeń publiczna. Problematyczność podziału	50
Bieguny jednego kontinuum	50
Sfera publiczna: model dyskursywny i agonistyczny	60
5. Przestrzeń społeczna – przestrzeń publiczna. Obszary wspólne	68
Przestrzeń społeczna – wokół pojęcia	68
Wytwarzanie przestrzeni społecznej w dobie globalizacji	73
6. Przestrzeń publiczna a dobro wspólne	90
Czyje dobro?	90
Dobro mieszane	92
7. Przestrzeń publiczna po modernizmie	98
Rozpad strukturalnej jedności miasta	98
Postmodernistyczne cytowania	103
Przestrzenie globalnej konsumpcji	105
Przestrzenie alternatywnie publiczne	109
8. Nowe przestrzenie <i>discours</i>	118
Przestrzenie protopubliczne	118
Przestrzenie autoprezentacji – kontynuacje	122
W poszukiwaniu ładu	128
Przestrzenie stracone?	129

9. Publiczne przestrzenie otwarte	
jako miejsca synkretyzmu kulturowego	132
Miasto i ogród	132
Parki miejskie	134
Nowe obszary integracji natury z architekturą	137
Przestrzenie zdarzeń	138
„Wtórna” natura	142
10. Kultura i sztuka w przestrzeni publicznej.	
Stare i nowe formy obecności	144
Wiek miast i kultury	144
Przestrzeń dla kultury – przekraczanie kontekstów	146
Sztuka w przestrzeni publicznej	153
Przestrzenie symulacji	159
Efekty architektury relacyjnej	161
Dokąd dalej?	176
11. Symbole restrukturyzacji współczesnego miasta	178
Muzea i biblioteki jako nowe przestrzenie publiczne XXI wieku	178
Misja: sztuka–nauka–rozrywka	183
Muzeum jako przestrzeń publiczna XXI wieku	187
Ożywianie miejskiej tkanki albo „dobra przestrzeń”	189
Nowe funkcje publiczne i społeczne bibliotek	192
Centra handlowe	198
Osiedla grodzone	208
12. Przejawy obywatelskości w sferze publicznej.	
Gdańskie doświadczenia	216
Wprowadzenie	216
Obywatel i społeczeństwo obywatelskie w wyobrażeniach gdańszczyzan	222
Kapitał społeczny	224
Więzi społeczne i stosunki sąsiedzkie	227
Przestrzenie identyfikacji i tożsamości	237
Podsumowanie	243
Bibliografia	247
Indeks osobowy	277